

פרוטוקול מס. 235

מישיבת ועדת העבודה

יום ה', י"ד בטבת, תשל"ו - 18.12.1975, שעה 8.30

נ כ ח ו

חברי הוועדה: היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו

ז. אמיר  
ל. דיציאן  
מ. ורטמן  
ה. זיידל  
י. כהן

מוזמנים:

מ. לויין ( המוסד לביטוח לאומי )  
י. ערד ( )  
ר. רוטר ( )  
א. כפלאווי - משרד העבודה  
א. לאור - משרד האוצר  
ת. פנחסוביץ - משרד המשפטים

מזכיר הוועדה:

מ. משולם

ר ש מ ה:

א. דגני

סדר-היום:

חקנות בדבר ביטוחה וזכויותיה של עקרת-בית  
בביטוח נכות.

תקנות בדבר ביטוחה וזכויותיה של עקרת-בית בביטוח נכות

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני פותחת את הישיבה.

נמשיך את הדיון בתקנות בדבר ביטוחה של עקרת בית בביטוח נכות. אתמול סיימנו את הדיון בסעיף 1 - הגדרות. נשארה פתוחה ההגדרה של "הכנסה".

מ. לוי: בתיקון מס. 18, בסעיף 127כא, ההגדרה של

"הכנסה" אומרת: הכנסה שהשר קבע, באישור

ועדת העבודה של הכנסת, ומתאריך שקבע, וכל זמן שלא קבע - הכנסה כמשמעותה בפקודת מס הכנסה, למעט קצבת ילדים והענקות מכווח חוק החיילים המשוחררים (חזרה לעבודה), שפירושן קצבת יוצאי-צבא (קי"צ). לפי ההגדרה בתקנות הכנסה היא רק אותה הכנסה שעליה משתלמים דמי ביטוח. אפילו אותו חלק של השכר שנכלל בהכנסה לפי הרפורמה אבל הוצא ממסגרת החיוב בתשלום דמי ביטוח, כמו הוצאות נסיעה או חלק מדמי הבראה, איננו נכלל כאן בהגדרה של הכנסה.

ה. זיידל: אם יוחלט, לדוגמה, כי יש לשלם דמי ביטוח

מההכנסה הכוללת, כולל כל הרכיבים שעליהם

יחול התיקון גם כאן?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: כל תיקון או שינוי בהגדרה של "הכנסה"

יחייב תיקון גם בתקנות.

לאחר דברי ההסבר נוכל לאשר את ההגדרה של

"הכנסה".

תקנה 2

מ. לוי: בתקנה זו אימצנו את העקרון המונח ביסוד

סעיף 127כג. לחוק הדן בתקופת אכשרה.

בפסקה א. מדובר בעקרות-בית שהיו מבוטחות או כעובדות או כעובדות עצמאיות שפרשו מעבודה באופן זמני או חלקי ובאותה תקופת ביניים בין עבודה אחת לשניה קרה המקרה והן הפכו נכות. פסקה ב. דנה בעקרות בית שאינן מהסוג האמור בפסקה א.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: בנושא הסיווג של עקרות-בית אימצה הוועדה

את ההצעות של נציגי ההסתדרות לעגן בחוק

את ההגדרה של עקרת-בית שהיתה מבוטחת לפי פרק ב' במקום לסווג אותה בתקנות. התקנות יחולו על עקרת-בית שלא היתה מבוטחת לפי פרק ב' לחוק. כן היה ויכוח על מספר השנים שקדמו לתאריך הקובע שבהן היתה עקרת-הבית מבוטחת, האם לקבל את ההצעה על חמש שנים או להאריך את התקופה ל-7 או ל-10 שנים.

אנשי הביטוח הלאומי ביקשו לשקול את ההצעות

האלה ולקבוע את עמדתם לאחר שישמעו מהי דעת הוועדה על שאר סעיפי התקנות.

תקנה 3

מ. לוי: זוהי הוראה כללית. על עקרות-הבית יחולו

ההוראות הרגילות של החוק בשינויים המחוייבים.

לגבי הפירוט נאמר שכל המוסיף - גורע.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: הניסוח של התקנה יהיה כללי עם התוספת:

בשינויים המחוייבים.

תקנה 4

מ. לוינ:

בביטוח נכות כללי אחד היסודות הוא השוואת התקופה שקדמה לקרות המקרה לתקופה הבאה אחריו. תקנה 4 דנה בקביעת ההכנסה מעבודה של המבוטח שהפך נכה לפני קרות המקרה. לגבי עובד מדובר בהכנסה שהיתה לו במשך 6 חדשי עבודה מתוך 12 חדשים שקדמו לתאריך הקובע, לפי בחירתו. הוא כמובן בוחר בששת החדשים הנוחים והטובים לו. קשה להחיל עקרון זה על עקרת-בית, ולכן נאמר כאן: "מתוך שנים-עשר חדשי העבודה האחרונים, בין שהם רצופים או שאינם רצופים, בחמש השנים שקדמו לתאריך הקובע". נוסח זה מתחייב מהגדרה של עקרת-בית. לגבי עובד עצמאי מובאת בחשבון שנת הכספים האחרונה או שלוש השנים האחרונות. לגבי עקרת-בית אנו מוכרחים להאריך את התקופה מעבר לשלוש שנים. גם כאן אימצנו את התקופה של חמש שנים. אשר למבטח ששינה את עבודתו לסוג אחר של עבודה מובאות בחשבון ארבע שנות כספים. לגבי עקרת-בית אין מושג של ארבע שנות כספים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: האמור בתקנה 4 מותנה בהחלטות שנקבל לגבי תקנה 2א.

ההצעה שלנו היא להעביר את תקנה 2א. ואת כל הסעיפים הנובעים מכך לגוף החוק. את האמור בתקנה זו יש להוסיף לנוסח סעיף 127כא. שהוא הסעיף הראשון בחוק ביטוח נכות. אשר לתקופה - אני מציעה שנתפטר על תקופה של 7 שנים. אז נוכל לוותר על תקנה 4 על כל חלקיה.

מ. לוינ:

התקופה שקדמה לתאריך הקובע מחייבת התקנת תקנות, כי היא חדלה להיות עובדת. יכול להיות שהיא עבודה שנה ראשונה מתוך חמש השנים ואחר-כך היתה עקרת-בית במשך 4 שנים.

ר. רוטר:

יש צורך להתאים את התקנות למקרה שבו היא לא עבדה עד למועד התכוף ליום קרות המקרה.

מ. לוינ:

נצטרך להשאיר את התקנות האלה בין שהנוסח של תקנה 2א. ייכלל בחוק ובין יהיה בתקנות. אם הוא יופיע במסגרת התקנות, זו תהיה מקשה אחת.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אם אנו קובעים שחלות עליה הוראות החוק, לשם מה דרושות התקנות?

ר. רוטר:

גם לנכה רגיל יש מערכת של תקנות המסדירות כיצד לעשות את החישובים. השאלה האם התקנות שנוסחו והוחתמו לאנשים שעבדו עד היום הקבוע מתאימות במבנה שלהן גם לקבוצה הזו הכלולה בתקנה 2א. מבחינת החישוב של אבדן כושר ההשתכרות, כי זה משפיע על גובה הגימלה. אנו מדברים על בדיקה של אבדן כושר ההשתכרות. כאן לפנינו טיפוס אחר של מבוטח שבמשך חמש השנים האחרונות עבד 12 חדשים אבל לא בהכרח בתכוף ליום הקובע. את ההשוואה של כושר ההשתכרות מוכרחים לבנות לפי דגם קצת שונה. השינויים המחוייבים מופיעים בתקנה מס. 4 מוכרחים לקחת את 12 החדשים בתקופה זו, אבל לא 12 החדשים בתכוף ליום המקרה. אלה הם שינויים טכניים. להסדרות אין הצעות לתקנה 4. גם אם מקבלים את ההצעה שהנוסח של תקנה 2א. יהיה מעוגן בחוק, עדיין מכוח החוק צריך להתקין תקנות לשם התאמה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אם זה ענין טכני - ניחא; אם יש כאן שינוי זכויות, לא נוכל להסכים לכך.

בתאריך הקובע היא הייתה עקרת-בית ולא  
היה לה כושר השתכרות.

ג. רוטר:

אם אלה תקנות טבניות שאין בהן כדי לגרוע  
מזכויות אחרות, צהיה מוכנים לאשרן.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אם הנוסח הזה יופיע בחוק, ניאלין לגבות  
מעקרת-בית דמי ביטוח, או לפטור אותה

א. לאור:

מכך במפורש.

בדיונים קודמים טענו שאין להטיל דמי  
ביטוח על עקרת-בית. זו הייתה דעת הוועדה  
שאישה לא חלק עליה. אמרנו שאם יציעו להוסיף פדומיל לביטוח נכות כדי  
לכסות את הביטוח הזה של עקרת-הבית, הוועדה לא תתנגד.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

אם נוסח זה יבוא בחוק, נצטרך לפטור את  
עקרת-הבית מחובת תשלום דמי ביטוח. המבוטח

מ. לויין:

לפי פרק ב' חייב בתשלום דמי ביטוח. אם היא נכנסת לקטגוריה זו, משתמע  
מהחוק שהיא תצטרך לשאת בתשלום דמי ביטוח. זה היה אחד השיקולים שלנו  
לחת לכך ביטוי בתקנות ולא בחוק.

אם יכניסו אותה כמבוטחת לפי סעיף 127כא.  
יחולו עליה חובות מסוימים, אלא אם כן  
תבוא הוראה האומרת שלמות שהיא מבוטחת - היא פטורה.

ג. רוטר:

בתקנות קבענו את הזכויות של עקרת-בית  
בלי לסווג אותה כמבוטחת כדי שלא תהינה

מ. לויין:

בעיות של החלת תשלום דמי ביטוח.

אם הדבר יחייב לכתוב במפורש בחוק  
שהיא פוטרה מתשלום, נכניס תיקון מתאים

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בחוק.

גם אם נפטור אותה מדמי ביטוח, תקנות  
אלה תישארנה. זוהי מערכת מורכבת של  
שינויים המתחייבים מהאופי המיוחד של ההגדרה של עקרת-בית.

ג. רוטר:

חוק הביטוח הלאומי כולל סעיפים הקובעים  
מתי יש לשלם דמי ביטוח, מי קובע אותם  
ומתי. באחד הסעיפים נאמר ששר העבודה, באישור ועדת הכספים, רשאי להגדיל  
את התשלומים של דמי הביטוח, או להטיל תשלומים כאלה. איננו דנים עכשיו  
בדמי ביטוח. הסעיף שהזכרתי הוא סעיף כללי הנוגע לכל ענפי הביטוח.  
אם יוחלט להטיל תשלום דמי ביטוח על עקרת-בית, יחייב הדבר חקיקה.  
האם הסעיף של תשלום דמי ביטוח צמוד לכל ענף ביטוח, או שיש בנדון  
הוראות כלליות?

ה. זיידל:

השינויים בדמי הביטוח הם בסמכותה של  
ועדת הכספים. הקביעה שעקרת-בית פטורה  
מדמי ביטוח היא בסמכות ועדת העבודה. השר יכול לכלול הוראה שפוטרים  
את עקרת-הבית מדמי ביטוח נכות. מאידך גיסא, תובא לוועדת הכספים הצעה  
להגדיל את דמי ביטוח נכות בפרומיל.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:

בתקנה זו באנו לרכז את כל זכויותיה  
של עקרת-בית בביטוח נכות בלי להפוך אותה

מ. לויין:

למבוטחת עם כל מכלול החובות המוטלים על מבוטח. המושג של "מבוטח"  
איננו מוגבל רק לביטוח אלא הוא סומן בתובו חובות שונים כמו תשלום  
דמי ביטוח, קיצוז של חובות ופיגורים. אם נוסח זה יכלל בחוק יתכן

מ. לויין:

שנצטרך לשנות מספר סעיפים, שהרי ענין הפיגורים איננו תופס, החיוב בתשלום דמי ביטוח איננו תופס, והוא הדין ענין הקיזוז.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: על מה מבוססת הצעתכם שעקרת-בית איננה בגדר "מבוטחת"?

מ. לויין: היא זכאית לכל הזכויות בענף ביטוח נכות; היא איננה "מבוטחת" לפי ההגדרה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: קודם טענתם שמסובך להטיל על עקרת-בית דמי ביטוח. עכשיו אתם טוענים שהמושג "מבוטחת" זהו מכלול שלם של חובות ולכן מוטב להסדיר את ענינה של עקרת-בית בתקנות ולא לכלול אותה במסגרת החוק. כל פעם אנו שומעים מכם זמירות חדשות.

ר. רוטר: יש שתי אפשרויות כאשר דנים בביטוח של עקרת-בית בין בתקנות ובין בחוק. ההצעה שהבאנו אין בה זכר לאפליה לרעה; ואם יש כאן אפליה זוהי אפליה לטובתה של עקרת-הבית. גם בחוק העיקרי אשה שאיננה עקרת-בית - ולמעלה ממחצית הנשים הן במעמד כזה - ברגע שיש לה סימני-היכר כמו לגבר מבחינת הוראות החוק, הרי היא עובדת מבוטחת וזכויותיה שוות. מה דין אשה שהיא רק עקרת-בית, כיצד להבטיח את זכויותיה במסגרת החוק והמושגים של הביטוח? השאלה שנשאלה הייתה: האם להטיל את דמי הביטוח אך ורק על הקבוצה של 400 אלף עקרות-הבית שאינן משתכרות, או לנכות את הסכומים האלה מבעליהן, או להטיל את הנטל הקשור במימון השירותים האלה על כלל ציבור המבוטחים, גם הרווקות וגם עקרות הבית שהן עובדות מחוץ למשק ביתן?

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני אציע לכתוב בכותרת: אשה העובדת במשק ביתה.

ר. רוטר: בנקודה זו הסכימו הוועדה, הממשלה והמוסד לביטוח לאומי, משיקולים שונים שיש להטיל את נטל המימון הנוסף הכרוך בכך על כלל המבוטחים ולא על החוג הספציפי שאת סיכוננו באים לכסות בביטוח זה. זה לא כל-כך מתיישב עם עקרונות הביטוח, אבל קיבלנו את העמדה הזו. התעוררה שאלה של הצורה הטכנית. אפשר היה לעשות כפי שהצעתם - לכלול את הקבוצה הזו של הנשים בחוק כמבוטחות, ואז הדבר היה מחייב להכניס לחוק שורה של הוראות הפוטרות אותן מתשלומים; ואפשר גם ללכת בדרך אחרת, שנראית לנו יותר גמישה - לא לכלול אותן כחייבות ואחר-כך לפטור אותן אלא להשאיר אותן בתקנות. זה נראה יותר פשוט מאשר להעמיס על החוק הוראות שהן מבוטחות ובמקום אחר לכלול אותן כקבוצה הפטורה מתשלום דמי ביטוח כיוצא-מן הכלל. זה מה שאנו מנסים לטעון בנקודה זו. אנו מבטחים את עקרות-הבית בלי להטיל עליהן חובת תשלום, וזוהי אפליה לטובה.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: הן נחשבות כמבוטחות כי הן עבדו כמה שנים.

ר. רוטר: יש עקרות-בית ש-3-4 שנים לפני התאריך הקובע לא עבדו.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: באותן שנים בהן היא עבדה היא הייתה מבוטחת, וזה מקנה לה זכויות עבור כל התקופה.

ר. רוטר: מה קורה בשלוש השנים לפני קרות המקרה אם היא לא שילמה דמי ביטוח. קיים סעיף 181 ואנו עלולים לפגוע בזכויותיה.

- ה. פנחסוביץ:** על מבוסס חלה חובת תשלום דמי ביטוח באופן רצוף.
- היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:** אפשר לכתוב שהיא פטורה.
- ד. רוטר:** צורה זו לא נראית לנו.
- ה. פנחסוביץ:** לא רצוי לכלול בחוק רשימה של פטורים.
- היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:** הכללים והזכויות לא נקבעו בתקנות.
- י. כהן:** אם התקנות מעניקות לעקרת-בית את כל הזכויות, למה הוויכוח?
- ה. זיידל:** האם יש באחד מענפי הביטוח של הביטוח הלאומי עוד מקרה של ביטוח שלא במסגרת החוק אלא במסגרת תקנות? (היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אין כדבר הזה.)
- אם אין לכך תקדים, ההגיון אומר שיש לכלול את הנושא בחוק ולא בתקנות. אין מקום לעשות יוצא-מן-הכלל.
- ד. רוטר:** אמרנו שאנו מוכנים לשקול את הענין.
- היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:** אני מוכנה לדחות את הדיון בתקנות כדי שתהיה לכם שהות מספקת לשקול את הענין.
- מ. לוינ:** אין כאן כל פגיעה בזכויות. אין ויכוח על הזכויות. תפקידנו הוא להעלות בפניכם את ההיסוסים, ההתלבטויות והמחשבות שלנו ולהציג את הבעיות, וכך עשינו.
- י. כהן:** העובדה שאין לכך תקדים מעוררת חששות. לכן גם הדרישה לעגן את הזכויות האלה בחוק.
- ה. זיידל:** מדובר רק על הזכויות ולא על חובות. בהיעדר תקדים אנו יוצאים מהנחה שמוטב להבטיח את הזכויות בחוק.
- מ. ורטמן:** אני מציע ששלושה חברי ועדה ישבו עם אנשי הביטוח הלאומי וינסחו את הסעיף.
- ז. אמיר:** אני מציע לקבל את הצעות ההסתדרות.
- היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:** הוועדה אימצה את הצעות ההסתדרות, ואלה הן הצעות הוועדה.
- מה דעתכם על ההצעה להגדיל את התקופה?
- א. לאור:** דעתנו שיש לקבוע תקופה של חמש שנים.
- היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:** כל חברי הוועדה הם בדעה שיש לקבוע תקופה של שבע שנים.
- א. לאור:** אני מבקש לרשום את הסתייגותנו.
- מ. לוינ:** המוסד יצטרך להביא את ההצעה בפני השר.
- היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:** הוועדה מחליטה להציע תקופה של שבע שנים.
- מ. לוינ:** נביא את ההצעה לשר ונתן את תשובתו.
- היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו:** הוועדה מוכנה לאשר את התקנות אם התקופה תהיה של שבע שנים. הממשלה רשאית לשקול את הצעת הוועדה, והיא יכולה גם לקחת את התקנות חזרה.

ה. רוטר: התקופה של שבע שנים נוגעת לתקנה 2א. יש עוד תקופות בתקנות. האם הוועדה מציעה להגדיל פרופורציונאלית גם את התקופות האלה?

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: אנו משאירים את התקופות האחרות כפי שמוצע ומציעים להאריך רק את התקופה הקבועה בתקנה 2א. מחמש שנים לשבע שנים.

ה. זיידל: האם אפשר לשמוע הסבר על המשמעות של אורך התקופה ומהו ההבדל בין התקופות השונות?

י. ערד: ככל שהתקופה שבה אדם לא עבד היא יותר ארוכה כן הולכת וניטלת המשמעות מהרעיון של פרישה זמנית מהעבודה. המבחנים קשורים לנפגעי עבודה ואינם קשורים לאוכלוסיות אחרות. ממצאי המחקר שנעשה בבית-החולים לוינשטיין מעידים על חוסר התאמה בין המבחנים. לפי המבחנים שלנו אדם איננו יכול לתפקד ולמעשה הוא יכול לתפקד. ככל שאתה מתרחק בשנים אתה יוצר מערכות רפואיות שאינן רלבנטיות. ככל שאתה מגדיל את התקופה אתה מסבך את העניינים.

א. לאור: הכוונה בסעיף 2א היא לעקרת-בית שהפסיקה באופן זמני את עבודתה. אם במרוצת תקופה של חמש שנים היא עבדה 24 חדש, יש להניח שזוהי הפסקה זמנית של העבודה אבל היא שייכת לאוכלוסיה העובדת. אם אתה מגדיל את התקופה לשבע שנים, המשמעות הולכת ומטשטשת. אם כך היא קרובה יותר לעקרת-בית ולא לעובדת.

ר. רוטר: היות וצריך היה לקבל חתך שהוא שרירותי ניסינו לבדוק כיצד אנו חותכים קטגוריות דומות בחוק לעניין זה. בסעיף 127כג לחוק יש דגם של 60 חדש, או חמש שנים, ו-12 חדשים שזוהי תקופת אכשרה לאלמנה לקבלת קצבת שאירים. אימצנו את הדוגמה הזו גם לשם פשטות כדי לא לסבך את החוק עם נורמות שונות. אימצנו כלל המהווה כלל בפרק זה ובפרקים אחרים: תקופה של חמש שנים ומתוכה שנתיים עבודה במקוטע או ברציפות. ככל שאתה מתרחק כן הולכים ומטשטשים מכשירי המדידה. יש גם בעיה של פשטות חוק ואחידות חוק. לכן לא היה נראה לנו לקבוע כאן נורמה נוספת.

א. לאור: אתה צריך לקבוע מה היה אובדן כושר ההשתכרות כאשר היא עבדה לפני שש שנים. בפרק זמן זה יכולים לחול שינויים עצומים. ככל שאתה מגדיל את פרק הזמן הבעיות הן יותר חריפות.

היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: ההגיון שלכם הוא לא להרחיב את מעגל הזכאים. בכל מקרה היא זכאית.

י. ערד: בסוף נגיע לקריטריונים של משרד הסעד. אנו מאבדים כאן כל בסיס מקצועי לדיון.

מ. לוי: לא נוכל לשנות את המינוח ולומר: אשה העובדת במשק ביחה. לדוגמה, אשה מאושפזת, היא לא עובדת במשק ביחה. או אשה שיש לה עוזרת בית. הסוג הזה מכסה תחום נרחב של נשים.

י. ערד: בסעיף 8 לחוק נאמר: היא עובדת במשק ביחה בלבד או איננה עובדת. אם היא אשה שאיננה עובדת במשק ביחה היא עקרת-בית. זכותה של האשה גם לא לעבוד במשק ביחה. היו"ר ש. ארבל-אלמוזלינו: נחזור לעניין זה.

תקנה 5 - עקרת בית נכה חדשה ונכה קודמת

מ. לוינ: אה האמור בתקנה 5א.1(2) אנו מוכנים לעגן בחוק. הגענו למסקנה שנוסח החוק מכסה גם נשים שהפכו נכות בתקופה שבין 1.4.70 לבין 31.3.74. מדובר באשה שנעשתה עקרת-בית והייתה זכאית לקצבה חדשית. זוהי אותה מבוססת לפי פרק ב' שנפגעה בתקופה האמורה. אשה הייתה עובדת שכירה. ב-1.4.71 כאשר יצאה לטייל נפגעה בתאונת דרכים. לפי נוסח החוק, היות ואז היא לא הייתה זכאית לקצבה חדשית, היא איננה כלולה בסעיף 127 כא. נסינו לכלול נשים אלה בתקנות. אחרי מחשבה נוספת אנו מציעים הוראת מעבר לגבי התקופה מ-1.4.70 עד 31.3.74. כל אותן נשים שהיו מבוססות ובתקופת היותן מבוססות קרה להן האירוע, בין שזו מחלה ובין שזו תאונה, תהינה זכאיות לפי החוק - (י. ערד: ואם השלימו תקופת אכשרה.)

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: בחוק קבענו מזה נכה חדש ומי הוא נכה קודם. מדוע צריך לעשות אבחנה זו בתקנות? לשם מה דרושות כאן הגדרות שונות?

ר. רוטר: עוד לא ביטחנו אשה זו, עוד לא גבינו עבורה דמי ביטוח.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אם תאמרו שהתחילה של הסעיף היא מיום פרסום התקנות ברשומות, - ניחא.

ר. רוטר: זו לא בעיה של תחולה אלא של סיווג. נכים רגילים החלו לשלם עבור ביטוח נכות מבחינת החיוב בתשלומים ב-1.4.70. ארבע שנים הם צברו את הכספים ורק מ-1.4.74 או מ-1.4.75 התחילו לשלם להם. לגבי אלה שהאירוע קרה להם מ-1.4.70 הם היו בבחינת מבוססים. היה כיסוי כספי לביטוח שלהם. הם נהנים מכל הזכויות של נכה חדש שהן יותר ליבוליות מאלה של נכה קודם. לגבי נכה קודם העקרון הוא שהזכויות אינן ביטוחיות אלא יש כאן השתתפות של האוצר בשיעור של 75%. העול הזה מוטל על שכמו של האוצר. לגבי עקרות בית - יהיה צורך להגדיל את דמי הביטוח בפרומיל מסוים כדי לכסות את הביטוח שלהן. הכסף הזה עוד לא הצטבר. אין רזרבה כספית כדי לכסות את הביטוח שלהן. ברגע שתקבלנה התקנות נצטרך להגדיל את דמי הביטוח בענף ביטוח נכות ואז תהיה תקופה מסוימת של צבירה. לגבי נכה חדשה צריכה להיות צבירה. היום אין צבירה. לגבי נכים קודמים יש השתתפות של האוצר. לכן ניתקנו זאת מהתאריך של 1.4.70. אנו מוכרחים לקבוע תאריך שישקף את הצבירה לגבי נכים חדשים.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אינני רואה מקום להגדרות שונות מאלה שנקבעו בחוק לגבי נכה חדש ונכה קודם. בענין התחילה והביצוע נהיה מוכנים ללכת לקראתכם.

ת. פנחסוביץ: במקום שזה יופיע בתקנה 5 זה יופיע בתקנה 12 ושם נכתוב זאת בצורה אחרת בלי הגדרה. נחשוב על כך.

ר. רוטר: זו לא בעיה של ניסוח וגם לא של מיקום. יש כאן שתי שאלות שונות: האחת - מאיזה יום תתחיל עקרת-בית מסוג זה או אחר להיות זכאית לכסף; והשניה - איזה עקרת-בית תיחשב לסוג א', ואיזה לסוג ב', היות ויש אבחנה בין שני סוגים ויש הבדל בזכויות המוענקות לכל אחד משני הסוגים. יש חשיבות לאבחנה מי תמויין כך ומי תמויין אחרת. התאריך, אם זה 1.4.70 או תאריך יותר מאוחר, יכול להשפיע על קבוצה מסוימת של עקרות-בית.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אתה רוצה להוציא מהמסגרת קבוצות מסוימות של עקרות בית?

ר. רוטר: הבעיה היא היכן תשובצנה עקרות הבית במסגרת המיון; יש כאלה שתהינה נכות חדשות ואחרות

שתהינה נכות קודמות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: ההגדרה הזו קיימת בחוק.

ר. רוטר: בחוק העיקרי דנים במבוטחים שהחלו לשלם דמי ביטוח באפריל 1970. אנו באים לדון

ב-1975 על הכללתו של חוג חדש.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: לגבי נכים קודמים לא היתה הכנסה.

ר. רוטר: אנו דנים גם על נכים חדשים, אבל עדיין לא התחילו לשלם עבורם דמי ביטוח. התאריך

המבחיך בין נכה חדשה שיש לה זכויות מועדפות צריך להיות קשור במועד שבו יתחילו לשלם דמי ביטוח. עד היום לא התחילו לשלם דמי ביטוח עבור עקרות-בית, ולכן איננו יכולים לדבר על אפריל 1970. התאריך של אפריל 1970 לא נולד במקרה; קבענו אותו כי מאפריל 1970 התחילו העובדים לשלם דמי ביטוח לענף ביטוח נכות. מאותו מועד כל אדם שהפך נכה נבחן לפי הקריטריונים של נכה חדש.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: ממתי תיחשב עקרת-בית כנכה חדשה?

ר. רוטר: מיום פרסום התקנות ברשומות.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: החל מ-1 בינואר 1976 תוכלנה נשים להיכלל בהגדרה של "נכה חדשה". אותן עקרות-בית שהפלו נכות בתקופה שבין 1970-1976 יוצאות מהקטגוריה של "נכות חדשות".

ר. רוטר: הן בגדר "נכות קודמות". גם האוכלוסיה שהפכה נכה לפני אפריל 1970 נכללת בהגדרה

של "נכים קודמים".

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: השוני הוא שכאן היה חוק שחייב התקנת תקנות. בגלל האיחור בהתקנת התקנות תאבדנה נשים

שהפכו נכות בפרק הזמן הזה את הזכויות של "נכות חדשות". לפי תיאוריה זו כל הנשים שהפכו נכות תיחשבנה "נכות קודמות" לפי ההגדרה. הממשלה נטלה על עצמה את כל החובות וההתחייבויות הנובעות מחקיקת חוק ביטוח נכות, ואין להוציא מתחולת החוק נשים שהפכו נכות במרוצת שש השנים האלה. משחוקנו חוק ביטוח נכות עלינו ללכת עד הסוף.

מ. לויז: ב-1 באפריל 1970 היה חוק אחר לפיו חלה

חובת תשלום דמי ביטוח. לפני ביטוח נכות

היה חוק קודם שבו נאמר מי חייב בתשלום לענף ביטוח נכות, ושם היתה התייחסות אך ורק למבוטחים לפי פרק ב'. זה מה שהכנסת קיבלה; זה לא ענין של תקנות שבוששו לבוא. הבעיה של עקרת-בית התעוררה בוועדת העבודה; היא לא נכללה בהצעת החוק שהתפרסמה בחוברת הכחולה, ואשר הובאה לקריאה ראשונה. עקרת-הבית נכללה בהצעת החוק רק בשלב שבו היא הובאה לקריאה שניה וקריאה שלישית. היה על כך בירור נוקב והיה ברור שזה נושא לתקנות. האיחור של חצי שנה בהבאת התקנות לאישור איננו משנה את העובדה הזו.

ר. רוטר: האם אפשר היה להגיש את התקנות לפני יולי 1973? החוק התקבל בכנסת ביולי 1973.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: אני מתנגדת לכך שאותה קבוצה של נשים שהפכו נכות בשנים 1970-1976 חוצאנה ותיכללנה בקטגוריה של "נכות קודמות".

ר. רוטר: יש זכויות מועדפות לאלה שהפכו נכים אחרי שהחלו לשלם עבורם דמי ביטוח.

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: האוצר מכסה 75% מההוצאה, וזהו כנראה השיקול הרציני ביותר.

י. ערד: לפני 1.4.70 עדיין יש שלושים שנחונים אחרים שגם הם "נכים קודמים".

היו"ר ש. ארבלי-אלמוזלינו: נחזור לנושא זה. אני מבקשת להדגיש כי נעמוד על עקרונות צודקים ולא נקבע עקרונות שיש בהם קיפוח. לגבי החחולה נגלה יותר גמישות, אבל לגבי עקרונות נהיה נוקשים. לא נוכל להסכים כי בניגוד לאמור בחוק תישללנה זכויות מקבוצה של נשים מפני שהן עקרות-בית.

(הישיבה ננעלה בשעה 10.15)